

ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ГЛАСИЛО ГРАДСКОГ ПОГЛАВАРСТВА ГРАДА БЕОГРАДА

ПРИМЕРАК 1 ДИНАР

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА: КНЕГИЊЕ ОЛГЕ 21

ИЗЛАЗИ СВАКОГ ДАНА

Немачко ваздухопловство и ратна морнарица потопили су у току априла 1,211.000 тона британског бродовља

Снага и право

Снага је право. Тако мисле они који сматрају да свака сила природно мора доћи до свог изражаја. А уколико је испољавање снаге природније, утолико је оправданији резултат примене те силе: снага ствара право.

Немачка је огромна снага. Сила њеног деведесетмилионског становништва десетоструко је појачана феноменалним смислом за организацију, и још више изванредно вештом стратегијом и тактиком у вођењу рата. Таква снага има право на победу, на водећу улогу у Европи, на утицајност на простору целог света. Пет држава нашега континента без борбе су признале снагу и право Немачке, а седам земаља изгубиле су борбу против те неодољиве снаге.

Право је снага, кажу они, који више полагају на моралне него на физичке способности у животу. И са овог гледишта немачка снага мора победити, јер ту снагу чини морална вредност њеног државног покрета: ослободити човека зеленашког капитализма и тираније јеврејске плутократије, ослободити народе британског грабљивог империјализма и политике злочиначких интрига.

Схвативши значај ових идеја, Немачкој су се придружиле како велике силе на простору од Гибралтарског Мореуза до Берлинговог, тако и поједине мање државе. У виду формалног савеза или у виду последовног уговора или пак без јавног потписивања извесног документа, државе целе Европе и северног дела Азије стале су раме уз раме. Морална снага немачке државне идеје, морална снага права створиле су једну војну, политичку и економску силу, какве није било у историји човечанства.

Тако се садашња борба Европе и половине Азије заснива на снази, која ствара право и на праву, које ствара снагу. Моћној идеји стварања новог, правичног поретка у свету, огромној снази Немачке и њених савезника и пријатеља противе се англосаксонске државе са својим реакционарним појмовима и јединим оружјем — капиталистичком мрежом.

То оружје је зарђало, као што су зарђали и њихови политичко-социјални појмови. У борбама од почетка рата и досада, стратегија капитализма преживела је безброј пораза, а није добила ниједну победу: труле идеје, труле војске не могу победити војску права и снаге.

Немачка је истерала Велику Британију из Европе. Остају још три задатка: одузети Гибралтар, Малту и Крит. Ниједан од тих задатака није тежи од оних које је војска Рајха решила досада. Према томе, треба сматрати да је судбина тих енглеских упоришта запечаћена.

Онемогућивши Лондону даље крваве спекулације с малим народима Европе, Немачка може с пуно енергије продужити остваривање главног плана: уништење британске власти на континентима. Сјајна офанзива немачко-италијанских армија у Киренајци треба да се заврши наступањем према Суецком Каналу, који сада бране делимично деморалисане дивизије генерала Вавела.

Стратегијске, политичке и моралне последице пада Суеца биће огромне. Оне могу да се изразе у једној реченици: Финис Британије. Е. М.

Берлин, 3 маја

Немачка врховна команда саопштава:

Борба против непријатељског трговачког бродовља у току месеца априла била је нарочито успешна. У овом месецу ваздухопловство и ратна морнарица потопили су укупно 1,211.000 бруто регистарских тона британског трговачког бродовља, као и бродовља у служби Енглеза, од тога око 400.000 бруто регистарских тона у грчким водама. Осим тога оштећено је још 250 бродова; може се рачунати да је извесан део ових бродова изгубљен. У горњи број нису урачунати бродови потопљени или оштећени минама ратне морнарице или ваздухопловства.

Наше ваздухопловство бомбардовало је и у току прошле ноћи при доброј видљивости област реке Мерси. У пристаништу Ливерпул настали су велики пожари и жестоке експлозије. Остали ваздушни напади били су уперени против важних војних објеката на јужној и југоисточној обали Енглеске. Пред Кромером уништен је један трговачки брод од 3000 бруто регистарских тона.

У Источној Африци одреди наших снага продри су у току једног напада у једно утврђење код Тобрука, које су британске трупе сгорчено браниле. Заузет је већи број бетонираних утврђења, а заробљено је неколико стотина непријатељских војника.

Непријатељ је у току прошле ноћи у многим местима на обали западне Немачке бацно разорне и запаљиве бомбе. У спољним квартовима Хамбурга и у околини Бремена као и у другим неким местима настале су штете од пожара. Међу цивилним становништвом било је неколико мртвих и рањених. Ноћни ловци и противавионска артиљерија оборили су три британска нападачка авиона. Ловачка ескадрила г. Галанда извојевала је 2 маја своју петосту ваздушну победу.

Потопљен енглески брод

Амстердам, 3 маја (ДНБ)

Агенција „Рајтер“ јавља из Симеа да је британски брод „Британија“ од 8.000 тона, који је крајем фебруара напустио једно енглеско пристаниште и отпловио за Индију, потопљен од стране непријатеља.

Ирак је објавио рат Енглеској

Берн, 3 маја (ДНБ)

ОФИ јавља из Бејрута: После инцидената у Хабанијаху издала је ирачка влада следећу прокламацију:

Влада Ирака учинила је све што стоји у њеној моћи да би избегла повреду британско-ирачког уговора и да би избегла сваки неспоразум са британском владом. Са британске стране пак предузете су операције, које су у противности

са пактом и које повређују суверенитет и сигурност земље. Услед тога је влада Ирака принуђена, држећи се својих дужности које дугује према народу и које изискује данашњи положај, да предузме све мере за одбрану земље. Она је сачувала своју хладнокрвност и избегава сваку провокацију. Енглези су међутим са своје стране изазвали ирачко становништво и заузели непријатељско држање. Енгле-

ски гарнизон у Хабанијаху отворио је ватру на наш суседни гарнизон, који је принуђен да ватром одговори. Војне операције воде се са успехом.

Велики успеси ирачке авијације против Енглеске

Берн, 3 маја (ДНБ)

Према званичном извештају ирачких војних снага који доставља ОФИ, саопштава се следеће:

На аеродрому Хабаниах разорили смо 5 британских авиона на земљи. У току петка уништено је укупно 26 британских авиона. Ирачко ваздухопловство бацило је 30 тона бомби на аеродром Хабаниах. Покушај моторизованих британских одреда да се дочепају аеродрома Рудба, који се налази на тромеђи Сирије, Трансјорданије и Саудијске Арабије, одбијен је. На попришту борбе остало је више разорених британских борних кола.

Енглеска је протерана с континента

Берлин, 3 маја (ДНБ)

„Све до Крита запоседнута су сва стратешки важна острва Грчке“ — како је вечерас било утврђено у круговима берлинских стручњака после похода на Грчку. Овим походом је — како се долаже са политичке стране — постигнута нова етапа европског новог уређења. Енглеска је протерана с континента.

Немачко ваздухопловство над Енглеском

ПОСЛЕДЊЕ ВЕСТИ

„Успешно повлачење“ Енглеза из Грчке према приказу специјалног извештача агенције „Рајтер“

Женева, 3 маја (ДНБ)

Специјални дописник Агенције „Рајтер“, који је напустио Грчку са британским трупама, у једном извештају износи своје доживљаје о „успешном“ повлачењу енглеске армије у Грчку.

У овом извештају, који је датиран са „негде у Средоземном Мору“, а који се знатно разликује од илузионистичких вести фабрикованих у Лондону, какве се између осталог:

„У овом тренутку у стању сам да изнесем како су британске империјалне трупе одједном повучене из Грчке и у последњем тренутку пребачене на сигурно место. Надљудски напори ратне морнарице, у сарадњи са краљевским ваздухопловним снагама, обезбедили су успешно евакуисање. Трупе, које су превалиле много километара преко бродског терена, у циљу да стигну у пристаништа где ће се укрцавати, прихваћене су од стране ратних и трговачких бродова и транспортних авиона дуж целе источне обале Грчке. Од Халкидики до Пелопонеза бродови су тачно у предвиђено време дошли до обале, како би могли испунити свој задатак.

„Укрцо сам се са јединим већим одредом у једном малом пристаништу Пелопонеза, пошто сам проживео двадесет и четири мучна часа на једној њиви под маслинама. Стало ми било изложени нападима немачких бомбардера и митралјоској ватри немачких ловачких апарата. Многи од мојих другова били су прошле године код Денкерка. Једне ноћи напустио сам терет-

ним аутомобилом Атину и о нашем путу није се смело ништа објавити. Кад смо се као нека поворка авиона приближавали Коринту, постало ми је јасно, да се целокупна Британска војска налази у повлачењу. Нашли смо на једну колону британске пешадије дугу преко два километра, која је, потпуно исцрпена, тежила да што пре стигне до одређеног места. Још неколико теретних аутомобила придружило се нашој поворци и тако смо наставили пут ка Југу, провлачећи се као нека огромна дуга змија. У прво свитање прошли смо кроз једно село, у коме су многи британски аутомобили лежали изврнути на ивицама друма, по чему се јасно могло видети, да су били нападнути од стране немачких бомбардера и ловаца. Наставили смо пут ка малом пристаништу у коме је требало да се укрцамо. Три потопљена брода препречила су улаз у пристаниште, а једно складиште муниције налазило се у пламену. Хиљаде енглеских војника лутало је у оној околини. Било ми је наређено да се до момента укрцавања криву по оближњим шумама и јарковима. Укрцавање је требало да се изврши у току ноћу. Међутим, читавог тог дана морали смо да издржавамо страховите нападе немачког ваздухопловства, које је вероватно било наслутило у овом пристаништу присутно већег броја непријатељских трупа.

Најпре смо приметили Штуква апарате, који су прво бацили бомбе на пристаниште, а затим је читав напад био уперен на долину и околину пристаништа. Касније су изнад нас кружили немачки бомбардери, којима нисмо могли да пружимо ни-

какав отпор, јер нисмо могли да поставимо наше противвајоничке топове пошто смо се плашили да се на тај начин откријемо.

Један тежки бомбардер бацкао је велики број бомби, које су падале на свега двадесет метара удаљености од нас, при чему је погинуо велики број наших људи. Бомбардери су се затим спустили још ниже и осули су жестоку и систематску митралјоску ватру на шуму и грмље поред друма. Тешке бомбе фижукале су кроз круне дрвета и стварале огромне јама око нас.

Кад је пала ноћ, добили смо наређење да се у тројним редовима поређамо на друму и да кренемо ка пристаништу. Реcheno нам је исто тако да и у случају поновног ваздушног напада морамо наставити пут, рањене да понесемо, а оне, који покушају да напусте редове да оставимо њиховој судбини. Укрцавање је било предвиђено тачно на минут.

Добивши ова упутства, кренули смо. Нећу никада заборавити ове тренутке. Хиљаде војника ишло је у правцу мора. Они су лако могли постати жртвом немачких авиона, али нам је судбина била милостива. После бескрајно дугог чекања приближиле су се барике, које су прихватале одељења наших трупа и превозиле их до транспортних бродова који су чекали ван пристаништа.

Заједно са 5.000 војника дошао сам на један ратни брод. И ако је до укрцавања дошло у првим јутарњим часовима, уморни и исцрпљени људи одмах су искористили прилику, и заспали по угловима лађе. У рано јутро напустили смо се већ на пучини и добили смо неколико крстарица и разарача, који су имали да нас штите од даљих напада. На броду је било много официра и војника ранијих. Војни лекари, који већ неколико дана нису имали одмора и са крајњим напрезањем су радили на фронту, читаву ноћ су вршили нове операције. Око подне непријатељски бомбардери извршили су на нас напад обрнувањем. Кад смо приспели у пристаниште, наш брод је поново отпловио да прихвати нове трупе.

Један артиљеријски мајор, наставља дописник Агенције „Рајтер“ даље, који је био необоран и изгледао врло уморан, причао ми је како је са још неколико официра и малим бројем војника стигао до пристаништа, где се укрцао. Довикују сам мојим људима, рекао је мајор, да се морају борити и прокртити себи пут. Многи међутим нису имали срећу. Најзад смо стигли до пристаништа, пошто смо у путу стално били узнемиравани митралјоском ватром са непријатељских авиона. Неколико мојих људи, који су остали на путу, и једна група одважних Аустралијанаца, која је бранила мост пред нашим положајем, без сумње су пропали. Они нису имали ни најмање изгледа да умкнују“.

Интервју г. др. Гебелса дат дописнику „Њујорк Тајмса“

Њујорк, 3 маја (ДНБ)

„Њујорк Тајмс“ објављује један интервју, који је министар Рајха за пропаганду г. др. Гебелс дао бившем амбасадору Сједињених Држава у Бриселу г. Кудацију. Министар г. др. Гебелс рекао је између осталог да он не потпуно зна за могућности уласка Сједињених Држава у рат, али да се са друге стране Немачка не плаши војничких последица уласка Америке у рат. Улазак Америке у рат значио би продужење рата и изазивање поремећаја у светској привреди, што би се испољило у повећаном осиромашењу, бедни и неред. Г. др. Гебелс изразио је своје непоколебљиво поверење у хегемонију Немачке на европском континенту и подвукао је да је немачко оружје доволно снажно да обезбеди Немачкој водећу улогу на континенту. У сваком даљем

излагању, г. др. Гебелс је подвукао своје убеђење да ће Енглеска бити поражена пре него што Американи пође за руком да ефикасно интервенише у данашњем рату. Осврћући се на постојеће односе између Немачке и Сједињених Држава, г. др. Гебелс је изјавио да Немачка не смисли никакву кривцу у погледу њих. Немачка од доласка националсоцијалиста на власт није предузела ниједан непријатељски гест према Сједињеним Државама. Тврдио је о могућности искрцавања немачких трупа на територији Сједињених Држава г. др. Гебелс је негирао као фантастично, Немачки генералштаб, међутим, убеђен је да се ниједна армија Сједињених Држава никад не може искрцати на европском континенту, јер су пристаништа на атлантској обали у немачким рукама.

Јапански цар примио у аудијенцију г. Мацуоку

Токио, 3 маја (ДНБ)

Министар иностраних послова г. Мацуока примио је данас у аудијенцију код цара. Том приликом г. Мацуока је поднео извештај о спољно-политичкој ситуацији после потписивања пакта о неутралности у Москви.

После ове аудијенције одржана је под председништвом министра претседника Кнеза Коноје заједничка конференција између кабинета и војних команданата.

Тешка министарска криза у Египту

Рим, 3 маја (ДНБ)

„Месахеро“ јавља из Бејрута, да су чет египатских министара, који нису били сагласни са владиним политиком, поднели оставку. Оставка ових министара чини немогућим образовање нове владе на парламентарној основи. Како је већ јављено, краљ Фарук покушава да омогући компромис са партијом Вафд која, као што је познато, као услов своје сарадње захтева расписивање нових избора.

Штрајкови у Индији

Москва, 3 маја (ДНБ)

„Сивил енд милитери гезет“ од 20 априла саопштава на основу једног извештаја агенције Тас из Кабула да су у Кнежевини Индоре радионици четири текстилне фабрике услед тражења повишења надница ступили у штрајк. Овај штрајк проширио се после три дана на сву индустријску предузећа у Индору. Према саопштењу индискe штампе и у Нагпуру штрајкује 2.800 радника једне текстилне фабрике из истих разлога. Одржана је конференција поштанско-телеграфских чиновника истог департамента, који као и радници траже повећање својих припадљивости.

Накнадне појединости у вези са јучерашњим извештајем Немачке Врховне команде

Берлин, 3 маја (ДНБ)

Како се у упућеним круговима у вези са јучерашњим извештајем Врховне команде повлачили, немачке трупе су поново показале да беспштедно и неуморно гоњење противника мора донети плодове. Знатне снаге британског експедиционог корпуса на самој обали су принуђене на капитулацију и на тај начин спречено им бекство преко мора. Број од 5.000 заробљених, о чему је јављено у претходном извештају Врховне команде на 8.200. Међу њима налази се само неколико стотина Енглеца, док огромну величину заробљеника представљају Аустралијаци и Новозеланђани. Само у пристаништу Калами и његовој околини немачке трупе принуђиле су на капитулацију и заробиле 7.000 војника.

У овом тренутку познато су потпуно околности, под којима су Британци покушали да побегну из Грчке. Британске трупе нису напустиле само своје „тешко оружје“, него и целокупну опрему сваког појединог војника. Пушке, пуцана муниција, гасне маске и опасаци разасути су свугде у непријатељским колицима. Овај хаос напуштених и бачених ствари појединих британских војника сведочи о томе да је, слично као и код Денкерка, британска експедициона армија у Грчкој успела да спасе само свој голи живот.

Поновни напади на Ливерпул

Берлин, 3 маја (ДНБ)

Како ДНБ саопштава, у току прошле ноћи формације немачких бомбардера поново су напале Ливерпул, важно енглеско пристаниште за увоз муниције. При доброј видљивости осотрени су велики пољажи као и тешка оштећења на нападнутим објектима.

Енглеске противречности

Рим, 3 маја (ДНБ)

„Борнале д'Италија“ скреће пажњу на противречност, која постоји између података о броју енглеског експедиционог корпуса у Грчкој, а које је дала Енглеска пре и после слома Британца на Балкану. Черчил је у свом последњем говору помињао 60.000 војника, док је енглеска штампа пре почетка балканског конфликта говорила о једној висини енглеских војника, која се кретала између 150.000 и 300.000. Лист је мишљења да је Енглеска или лагала у самом почетку, како би заварала своје лаковерне савезнике и повела их у смрт обећањима о великој и неискривљивој помоћи, или је пак лагала после слома да би Енглеској предочила што мању штету.

Бања Лука будући политички центар Хрватске

Загреб, 3 маја (ДНБ)

Како се са званичне хрватске стране објављује, консолидација прилика у Босни и Херцеговини продукује се са успехом. Пошто су уклоњени из управе, поред ухапшеног ранијег бана др. Михалчића, и сви други чиновници, који су заједнички са Србима и четничким бандама водили режим терора према Хрватима, уведени су у сва важнија места повереници усташа, како би се што брже извршило чишћење. Последњих дана вршена су обилна хапшења. Међу ухапшенима налази се и бивши шеф загребачке полиције др.

Г. фон Рибентроп примио хрватског посланика

Берлин, 3 маја (ДНБ)

Министар иностраних послова Рајха г. фон Рибентроп примио је данас поподне првог посланика новостворене хрватске државе, г. др. Бранка Бензона.

Бугарски министри у посети Македонији

Софија, 3 маја (ДНБ)

Претседник владе др. Филов, министар унутрашњих послова Габровски и министар железница Горанов посетили су на своје кружном путовању кроз ослобођену Македонију Скопље, Штип, Велес и друге вароши. Бугарске министре поздравило је становништво са великом одушевљењем и манифестацијама које су биле нарочито велике у Скопљу, главном граду Македоније.

Претседник владе др. Филов казао је у једном говору, да Бугари не треба никада да забораве, да су борбу за ослобођење Македоније водиле армије немачког Рајха и Италије. Њиховим вођама друге Бугарска дубоко благодарност.

Изјаве поглавника хрватске државе г. др. Павелића

Берлин, 3 маја (ДНБ)

Поглавник хрватске државе др. Анте Павелић дао је дописнику „Берлинер Березцајтунга“ један интересантан интервју о будућим задацима и програму нове хрватске државе. Основа нашег рада, нагласио је на почетку своје изјаве г. др. Павелић, мора бити конституисање Хрватске као независне државне творевине на рушевинама претходне државе. Пре свега ми морамо, наставио је г. др. Павелић, привести крају формирање хрватске армије. Хрватски војник показао је своју вредност у часу народне револуције, спречивши да Хрватска, услед безумне борбе српске владе против армија сила осовине, не осети и сувише тешке последице. Главни саобраћајни путеви и установе за снабдевање остале су недируте, јер хрватске трупе су обиле да извршују наређења београдске владе.

Што се тиче финансијске ситуације Хрватске, г. др. Павелић је подвукао да је она задовољавајућа. Насупрот томе пак, привреда је много трпела услед неразумне привредне политике бивше југословенске државе, а нарочито пак у последње време због познатих догађаја. Хрватска привреда убудуће ће бити под надзором државе и под њеним вођством, исто као и у земљама осовине. „При организовању привредног живота, рекао је дословно г. др. Павелић, социјалистички обзир играће одлучујућу улогу. Треба очекивати, да се привредни односи са Немачком даље изграде и продубе.“

У даљем току своје изјаве шеф хрватске државе је поговестио да ће се јеврејско питање, како са привредног, тако и са расничког гледишта „радикално решити“, а да ће се у Хрватској исто тако „рашистити“ и са масонеријом. Г. др. Павелић указао је даље на чињеницу, да су политичке партије, које су у ствари претстављале право легло корупције, распуштене и да је у њихово место као једини носилац политичке воље у земљи, ступила организација усташа. Даље, влада ће позвати да се врате у земљу десетине хиљада Хрвата, који су услед прогона морали напустити земљу.

„Хрватска спољна политика, рекао је на крају г. др. Павелић, кретаће се у оквиру политике сила осовине. Ми смо убеђени, да ћемо у оквиру новог европског поретка као народ од пет милиона заузети место, које одговара нашој способности и нашој снази. Никада нећемо заборавити, ко нам је донео слободу и на чијој страни нам је место.“

Викерт, познат због свога антихрватског држања. Приликом хапшења покушао је извршити самоубиство, али је био благовремено спречен. У Сарајеву, Мостару и осталим важним градовима положили су чиновници заклетву новој држави. Да би упростили управну власт у Босни, одређена је Бања Лука за седиште потпретседника хрватске владе. Као што се објављује, постоји план у хрватским владиним круговима, да се политички центар државе доцније пренесе у Бању Луку, док би Загреб, веран својој досадашњој традицији, остао културно и научно средиште.

